

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendra Europos imigracijos politika. Principai, veiksmai ir priemonės“

COM(2008) 359 galutinis

(2009/C 218/15)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2008 m. birželio 17 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

„Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui *Bendra Europos imigracijos politika. Principai, veiksmai ir priemonės.*“

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2008 m. gruodžio 10 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS, bendrapranešėja Ana BONTEA.

451-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2009 m. vasario 25–26 (2009 m. vasario 25 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 130 narių balsavus už, 1–prieš ir 4 susilaikius.

1. Išvados: imigracijos valdymas

1.1 EESRK pasiūlė, kad Europos Sąjungos Taryba atsisakytų vieningo balsavimo taisyklės imigracijos politikoje, o sprendimus priimtų pagal kvalifikuotos balsų daugumos principą ir bendro sprendimo su Europos Parlamentu procedūrą. EESRK mano, kad imigracijos teisės aktus reikėtų įtraukti į Lisabonos sutartį pagal įprastą procedūrą. Atsižvelgdamas į susiklosčiusias aplinkybes, dėl kurių Lisabonos sutarties priėmimas gali būti atidėtas, Komitetas norėtų pakartoti savo pasiūlymą, kad Taryba patvirtintų tarpinę procedūrą, kuri paspartintų kvalifikuotos daugumos ir bendro sprendimo procedūros tvarkos įsigaliojimą.

1.2 Savo nuomonėse Komitetas laikėsi nuostatos, kad imigracijos politikoje ir teisės aktuose turi būti gerbiamos visų **žmonių teisės**, lygių galimybių ir nediskriminacijos principai. Siekdamas sustiprinti šį tikslą **EESRK siūlo įtraukti du naujus bendrus principus: pagrindinių teisių bei teisinės valstybės ir pagrindinių laisvių.**

1.3 EESRK pabrėžia, kad Europos Komisijai ir valstybėms narėms būtina parengti ir vystyti priemonę, skirtą **konsultacijoms su visomis suinteresuotomis šalimis**, visų pirma su socialiniais partneriais (profesinėmis sąjungomis ir darbdavių organizacijomis), taip pat su pilietine visuomene, imigrantų asociacijomis, akademine sluoksniais ir tarptautinėmis organizacijomis. Siekdamas susisteminti šį dalyvavimą ir sustiprinti

EESRK vaidmenį, Komitetas priėmė nuomonę dėl **Europos integracijos forumo įsteigimo** ⁽¹⁾.

1.4 Prieš kelerius metus Komisija pasiūlė sukurti **atvirąjį koordinavimo metodą** (angl. OMC), kuriam pritarė EESRK ⁽²⁾ ir Parlamentas, tačiau jo nepatvirtino Taryba. EESRK remia Komisijos pasiūlymą dėl **bendros metodologijos** ir mano, kad ji yra pirmasis žingsnis siekiant sukurti **atvirąjį koordinavimo metodą**. Komiteto nuomone, bendrieji principai turėtų tapti **bendrais tikslų rodikliais**, kurie būtų integruoti į **šalies imigracijos profilius**. Visos valstybės narės parengs metines ataskaitas, o Komisija pateiks metinę suvestinę ataskaitą ir išsiųs ją Europos Parlamentui. **EESRK mano, kad turi būti konsultuojamasi ir su juo.** Remdamasi Komisijos ataskaita, **pavasario Europos Vadovų Taryba** atliks politinį vertinimą ir pateiks rekomendacijų.

1.5 Rengiant metines ataskaitas valstybėse narėse kiekvienos valstybės nustatyta tvarka dalyvaus socialiniai partneriai, pilietinės visuomenės organizacijos ir nacionaliniai parlamentai. EESRK pabrėžia būtinybę skelbti šias metines ataskaitas, jas propaguoti ir su jomis supažindinti gyventojus.

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Platformos, skirtos aktyvesniam pilietinės visuomenės dalyvavimui ES lygiu skatinant trečiųjų šalių piliečių integracijos politiką, struktūros, organizavimo ir veikimo aspektų. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3).

⁽²⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Komunikato Komisijai, Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Bendrijos imigracijos politikos atviro koordinavimo metodo ir Komunikato Komisijai, Tarybai ir Europos Parlamentui dėl bendros prieglobsčio politikos, nustatančios atvirąjį koordinavimo metodą. Pranešėja Soscha Eulenburg (OL C 221, 2002 9 17).

1.6 Komitetas mano, kad atvirasis koordinavimo metodas yra tinkama priemonė užtikrinti nacionalinės politikos nuoseklumą ir turėtų būti naudojamas siekiant, kad valstybės narės darytų pažangą kartu įgyvendindamos Tamperėje nustatytus tikslus ir kurdamos Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Atvirasis koordinavimo metodas turi būti įgyvendintas **neatidėliojant teisinės sistemos kūrimo**, numatyto Sutartyje ir patvirtinto Tamperės ir Hagos Europos Vadovų Tarybose.

1.7 EESRK norėtų, kad ES teisės aktai būtų tinkami ir gerai suderinti, kad imigracija vyktų pagal teisėtus, lanksčius ir skaidrius procedūras, kurios leistų su trečiųjų šalių piliečiais elgtis sąžiningai ir jiems suteiktų panašias teises ir pareigas, kokias turi ES piliečiai.

1.8 Komiteto nuomone, valdžios institucijų ir socialinių partnerių bendradarbiavimas padėtų daugeliui šiandien neteisėtai dirbančių žmonių sureguliuoti savo administracinę padėtį, jeigu jų darbas būtų įteisintas.

1.9 Reikia gerinti valstybių narių bendradarbiavimą ir stiprinti solidarumą, įskaitant svarbų finansinį elementą. Todėl reikia tinkamai panaudoti Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrosios programos (2007–2013 m.) lėšas siekiant išskirstyti sąnaudas ir papildyti nacionalinius biudžeto išteklius.

2. Įžanga

2.1 Komunikato tikslas – paskatinti Tarybą priimti bendrus politinius principus, kuriais remiantis ateityje būtų vystoma imigracijos politika. Jis neatsiejamas nuo platesnio politinio proceso, kuriuo siekiama parengti politikos pagrindą naujai daugiametei laisvės, saugumo ir teisingumo politikos programai, kuri pakeis Hagos programą ir bus priimta 2009 m. antroje pusėje pirmininkaujant Švedijai.

2.2 Pirmininkaujanti Prancūzija siekė, kad Taryba patvirtintų Europos imigracijos ir prieglobsčio pakta⁽¹⁾, norėdama suteikti šiai politikai naują politinį postūmį ir pagerinti tarpvyriausybinių bendradarbiavimą.

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK pritaria šiam Europos Komisijos komunikatui, kuriuo siekiama Europos Sąjungoje pagerinti bendradarbiavimą imigracijos politikos srityje ir jos koordinavimą, ir mano, kad svarbus ne tik aktyvus Komisijos vaidmuo, bet ir bendros Europos imigracijos politikos papildomos naudos didinimas.

3.2 Pirmininkaujanti Prancūzija dėl Europos imigracijos ir prieglobsčio pakto turėjo pasikonsultuoti su Komitetu. EESRK mano, kad Komisijos požiūriu pabrėžiama būtinybė sustiprinti Bendrijos metodą, o Tarybos išvadose pabrėžiamas tarpvyriausybinių bendradarbiavimas. Komitetas pritaria glaudesniai vyriausybių bendradarbiavimui ir siūlo Tarybai paremti Komisijos iniciatyvos teisę vystant imigracijos politiką, o Parlamentą ir EESRK ragina atlikti aktyvesnę vaidmenį.

3.3 Komunikate pažymima, kad bendra imigracijos politika – svarbus ES prioritetas. Ši politika turėtų būti įgyvendinama remiantis koordinuotu, integruotu požiūriu Europos, nacionaliniu ir regionų lygmeniu. Ją kartu ir solidarčiai turėtų vystyti valstybės narės ir Komisija. Komunikate siūloma priimti **bendrus, politiškai privalomus principus**, dėl kurių susitartų Taryba ir kurie būtų įgyvendinami **konkrečiais veiksmais**. Be to, reikėtų taikyti **stebėsenos mechanizmą ir bendrą metodologiją**.

3.4 EESRK iš esmės remia šiuos tikslus.

3.5 EESRK pasiūlė⁽²⁾, kad Europos Sąjungos Taryba atsiskaitytų vieningo balsavimo taisyklės imigracijos politikos srityje, o sprendimus priimtų remdamasi kvalifikuotos balsų daugumos principu ir pagal bendro sprendimo procedūrą.

3.6 Savo nuomonėse Komitetas laikėsi nuostatos, kad imigracijos politikoje ir teisės aktuose turi būti gerbiamos kiekvieno **žmogaus teisės**, laikomasi lygių galimybių ir nediskriminavimo principų, todėl jis pritaria Komisijos požiūriui, kad imigracijos politika „grindžiama **visuotinėmis** asmens orumo, laisvės, lygybės ir solidarumo **vertybėmis**, kurias propaguoja ES, įskaitant visišką pagarbą Pagrindinių teisių chartijai ir Europos žmogaus teisių konvencijai“.

⁽¹⁾ Žr. Europos Vadovų Tarybos išvadas 14368/08.

⁽²⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Hagos programos: dešimt prioritetų ateinantiems penkeriems metams. *Partnersystė Europos atsinaujinimo vardan laisvės, saugumo ir teisingumo srityje*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 65, 2006 3 17).

3.7 Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai pirmą kartą Europos integracijos istorijoje Pagrindinių teisių chartija bus oficialiai pripažinta kaip teisiškai privaloma valstybėms narėms ir ES institucijoms priimant ir įgyvendinant Bendrijos teisės aktus. ES institucijos ir valstybės narės turės užtikrinti, kad visose politikos srityse, įskaitant laisvės, saugumo ir teisingumo sritis, būtų gerbiamos pagrindinės teisės.

3.8 Be to, ES sutarties 47 straipsnyje, nustatytame Lisabonos sutartyje, pripažįstama, kad „Sąjunga yra juridinis asmuo“, o tos pačios Sutarties 6 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad remdamasi šiuo nauju juridinio asmens statusu „Sąjunga prisijungia prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos“.

3.9 EESRK pasiūlė ⁽¹⁾, kad Komisija, Parlamentas ir ES Taryba išorės politikoje skatintų kurti **tarptautinę teisės sistemą migracijos srityje**, pagrįstą Visuotine žmogaus teisių deklaracija, Pilietinių ir politinių teisių paktu ir Ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktu. Į šią tarptautinę teisės sistemą reikėtų įtraukti pagrindines TDO konvencijas ir Jungtinių Tautų tarptautinę konvenciją dėl darbuotojų migrantų ir jų šeimos narių teisių apsaugos, kurios ES valstybės narės dar nėra ratifikavusios, nors EESRK yra priėmusi nuomonę savo iniciatyva ⁽²⁾, kurioje rekomenduoja šią konvenciją ratifikuoti.

3.10 Siekdamas sustiprinti šį tikslą, **EESRK siūlo įtraukti du naujus bendrus principus: pagrindinių teisių bei teisinės valstybės ir pagrindinių laisvių.**

4. Konkrečios pastabos dėl pagrindinių principų

4.1 Komisija siūlo **dešimt bendrųjų principų** bendrai migracijos politikai vystyti. Jie suskirstyti į tris dalis: **gerovė, solidarumas ir saugumas.**

4.2 Vis dėlto EESRK pažymi, kad neminimi principai, susiję su pagrindinėmis teisėmis. Įgyvendinant ES ir jos valstybių narių migracijos politiką ir teisės aktus (leidimas įvažiuoti į šalį, sienos, vizos, grąžinimas, leidimo gyventi sąlygos ir kt.), turi

būti gerbiamas žmogaus orumas ir pagrindinės teisės, todėl EESRK siūlo įtraukti naują dalį „**Žmogaus teisės**“, **kuri apimtų du naujus principus:**

A principas. Pagrindinės teisės

4.3 Įgyvendindamos migracijos politiką ES ir jos valstybės narės turi laikytis ES pagrindinių teisių chartijos nuostatų, siekdamas užtikrinti kovą su rasizmu ir diskriminacija bei stiprinti lygių galimybių principą. Šių principų laikymasis turi tapti ES teisės aktų projektų migracijos srityje rengimo pagrindu.

4.4 Neseniai EESRK pateikė nuomonę ⁽³⁾, kurioje pažymėjo, kad trečiųjų šalių piliečių teisės ir pareigos, kurios nurodytos pasiūlyme priimti Direktyvą dėl vienos procedūros (COM(2007) 638 galutinis) dėl vienodų teisių, susijusių su atlyginimu, darbo sąlygomis, susirinkimų laisve, švietimu ir profesiniu mokymu, – tai puikus atskaitos taškas tolesniems bendriems teisės aktams migracijos srityje.

B principas. Teisinė valstybė ir pagrindinės laisvės

4.5 Atsižvelgdamas į valstybių narių sutarimą, kad ES prisijungtų prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, EESRK mano, kad šioje konvencijoje įtvirtintos teisinės garantijos turi būti įtrauktos į bendruosius migracijos politikos principus siekiant užtikrinti, kad gyvendami ES visi imigrantai galėtų veiksmingai naudotis teisinės valstybės teisėmis ir garantijomis.

5. Bendrieji tolesnio bendros migracijos politikos plėtojimo principai (Europos Komisijos pasiūlymas)

5.1 **Gerovė.** Teisėtos migracijos svarba socialinei ir ekonominei ES plėtrai

5.2 Komunikate pabrėžiama teisėtos migracijos svarba ES socialinei ir ekonominei plėtrai. Atsižvelgdamas į Lisabonos strategijos keliamus uždavinius, EESRK daug kartų nurodė teigiamą migracijos poveikį Europos priimančioms bendruomenėms. Todėl Komitetas tikisi, kad greitai bus išspręstas pereinamojo laikotarpio apribojimų klausimas, svarbus naujųjų ES valstybių narių piliečiams.

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl ES migracijos ir bendradarbiavimo su kilmės šalimis politikos siekiant skatinti vystymąsi. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 44, 2008 2 16).

⁽²⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Tarptautinės konvencijos dėl darbuotojų migrantų. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 302, 2004 12 7).

⁽³⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3).

5.3 **Gerovės** dalyje pateikti trys principai.

1 principas. Aiškios taisyklės ir vienodos sąlygos

5.4 EESRK norėtų, kad ES teisės aktai būtų tinkami ir gerai suderinti, kad migracija vyktų pagal teisėtus, lanksčius ir skaidrius procedūras, kurios leistų su trečiųjų šalių piliečiais elgtis sąžiningai ir jiems suteikti panašias teises ir pareigas, kokias turi ES piliečiai.

5.5 ES turi bendradarbiauti su kilmės šalimis, kad būtų galima geriau valdyti migrantų srautus. EESRK neseniai priėmė dvi nuomones⁽¹⁾ siūlydamas pagerinti kilmės šalių ir Europos priimančių šalių bendradarbiavimą.

5.6 Bendrą vizų politiką reikėtų taikyti lanksčiau, nes ji dažnai trukdo valdyti teisėtus migrantų srautus.

2 principas. Gebėjimų atitikties poreikiams

5.7 Atsižvelgiant į Lisabonos strategiją, migracija ekonominiiais tikslais turėtų būti paremta bendrais poreikiais pagrįstu ES darbo rinkų vertinimu, kuris aprėptų visus sektorius ir kvalifikacijų lygmenis siekiant sustiprinti Bendrijos pirmenybės principą.

5.8 Vertindamas kvalifikuotų darbuotojų poreikį ES ir valstybėse narėse iki 2020 m. EESRK neseniai parengtoje nuomonėje⁽²⁾ pateikė kelis pasiūlymus, susijusius su „Mėlynosios kortos“ direktyva.

5.9 Rengiant migracijos profilius, kurie suteikia informacijos apie migrantų dalyvavimą nacionalinėje darbo rinkoje, Komiteto nuomone, reikia pagerinti nacionalinius ir ES duomenis apie migracijos srautus ir darbo rinkas. EESRK mano, kad migracijos profilių sąvoką reikia aiškinti lanksčiai ir atsižvelgiant į darbuotojų prisitaikymo galimybes.

(¹) Žr. EESRK nuomones:

- nuomonę dėl ES migracijos ir bendradarbiavimo su kilmės šalimis politikos siekiant skatinti vystymąsi. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 44, 2008 2 16),
- nuomonę dėl Migracijos ir vystymosi galimybių ir iššūkių. Pranešėjas Sukhdev Sharma (OL C 120, 2008 5 16).

(²) Žr. EESRK nuomonę dėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų. Pranešėja Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3).

5.10 EESRK pabrėžia, kad darbuotojams imigrantams svarbus šalies kalbos mokėjimas ir profesinis rengimas (tai būtina norint gauti darbą ir geriau prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių), taip pat svarbu, kad būtų pripažįstama ne ES igyta profesinė kvalifikacija.

5.11 EESRK pritaria Komisijos tikslui skatinti imigrantų verslumą. Šiuo tikslu būtina pašalinti daugelį kliūčių su migracija susijusiuose nacionaliniuose teisės aktuose.

5.12 Kadangi darbuotojams imigrantams kyla didesnis pavojus netekti darbo, būtina rengti priemones didesnei integracijai į darbo rinką užtikrinti. Išskirtinis dėmesys turėtų būti skiriamas moterims ir ypatingų sunkumų patiriantiems asmenims.

5.13 EESRK mano, kad sprendžiant neteisėto darbo problemą reikia taikyti ne tik Direktyvoje dėl sankcijų darbdaviams numatytas priemones, bet ir paskatas bei aktyvią politiką, skirtą sureguliuoti ir įteisinti imigrantų darbą. Kad šis tikslas būtų pasiektas, nacionaliniai ir ES migracijos teisės aktai turi būti lankstesni ir glaudžiau susieti su darbo rinkos tendencijomis, kadangi labai svarbu vystyti ir stiprinti konsultacijas su socialiniais partneriais bei tinkamą socialinį dialogą.

5.14 Reikia užtikrinti TDO teisės aktų, ypač TDO konvencijų dėl darbuotojų migrantų (C97 ir C143), laikymąsi

3 principas. Integracija – sėkmingos migracijos esmė

5.15 EESRK pateikė keletą nuomonių⁽³⁾ integracijos politikai skatinti, todėl džiaugiasi, kad integracija yra vienas iš pagrindinių migracijos politikos principų. Integracijos politikos

(³) Žr. EESRK nuomones:

- nuomonę dėl Platformos, skirtos aktyvesniam pilietinės visuomenės dalyvavimui ES lygiu skatinant trečiųjų šalių piliečių integracijos politiką, struktūros, organizavimo ir veikimo aspektų. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3),
- nuomonę dėl Migracijos, integracijos ir pilietinės visuomenės organizacijų vaidmens. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 125, 2002 5 27),
- nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl migracijos, integracijos ir užimtumo. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 80, 2004 3 30),
- nuomonę dėl Pilietinės visuomenės dalyvavimo kovoje su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu. Pranešėjai: José Isaías Rodríguez García-Caro, Luis Miguel Pariza Castaños ir Miguel Ángel Cabra de Luna (OL C 318, 2006 12 23).

pagrindas turi būti 2004 m. **Tarybos priimti bendrieji pagrindiniai principai**. Pagal pirmąjį principą integracija yra dvipusis arba abipusis procesas (tarp imigrantų ir priimančios visuomenės). Komitetas pritaria Komisijos tikslui, kad Europos visuomenės „turėtų stiprinti savo gebėjimus valdyti su migracija susijusią įvairovę ir skatinti socialinę sanglaudą“.

5.16 Komitetas pritaria Komisijos pasiūlymams ir mano, kad Taryba turės suteikti naują postūmį siekdama sustiprinti ES integracijos sistemą. EESRK pasiūlė pilietinės integracijos koncepciją, palaipsniui suteikiančią imigrantams tokias pat kaip ir visiems likusiems gyventojams teises ir pareigas, prieigą prie prekių, paslaugų ir pilietinio dalyvavimo priemonių, laikantis lygių galimybių ir vienodo požiūrio sąlygų⁽¹⁾. Todėl būtina užtikrinti aktyvesnį imigrantų socialinį ir politinį dalyvavimą vietos, nacionaliniu ir Europos lygiu. Siekdamas suteikti imigrantams daugiau galimybių gauti pilietybę, Komitetas parengė nuomonę dėl Europos konvencijos⁽²⁾, siūlydamas ilgai ES gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams **suteikti Europos Sąjungos pilietybę**.

5.17 Šiuo metu Komisija koordinuoja nacionalinių informacijos centrų tinklo, kuris suteikia daug naudingos patirties, veiklą. EESRK pabrėžia būtinybę keistis valstybių narių valdžios institucijų žiniomis ir gerą patirtimi bei ją analizuoti ir atkreipti dėmesį į tai, kad Taryba parengs **atvirąjį koordinavimo metodą**, todėl reikės vystyti **bendrus rodiklius ir tinkamas statistines sistemas**, kurias valstybės narės turėtų naudoti vertindamos integracijos politikos įgyvendinimo rezultatus.

5.18 Turi būti vystomos *integracijos programos naujai atvykstantiems imigrantams*, įskaitant kalbos aspektą (kalbos mokymąsi), kultūrinį ir pilietinį aspektą (pagrindinių Europos vertybių puoselėjimą), atsižvelgiant į *konkrečią nacionalinę tvarką*, pavyzdžiui, *integracijos programas, aiškius integracijos išpareigojimus, priėmimo programas, šalies pilietybės ir integracijos planus, įvadinius pilietinio švietimo arba orientavimo kursus*.

5.19 Bendradarbiaudamas su Dublino fondu ir socialiniais partneriais, Komitetas išnagrinėjo darbuotojų imigrantų darbo sąlygas⁽³⁾ ir padarė išvadą, kad įvairovė darbo vietoje padidina įmonių ir darbuotojų galimybes, o bendradarbiavimas su socialiniais partneriais turėtų papildyti darbo teisės aktus bei viešąją politiką.

(1) Žr. EESRK nuomonę dėl *Imigracijos, integracijos ir pilietinės visuomenės organizacijų vaidmens*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños, bendrapranešėjis Melicias (OL C 125, 2002 5 27).

(2) Žr. EESRK nuomonę dėl Europos Sąjungos pilietybės suteikimo, pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 208, 2003 9 3).

(3) Žr. EESRK nuomonę dėl *Imigracijos į ES ir integracijos politikos: regioninės ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 318, 2006 12 23).

5.20 Kelete nuomonių Komitetas siūlė įtraukti imigrantų teises į Europos teisės aktus ir informuoti imigrantus apie jų teises bei pareigas (laikytis priimančios šalies įstatymų).

5.21 Atsižvelgdamas į tai, kad valstybėse narėse kai kurios imigrantų teisės priklauso nuo jų gyvenimo toje šalyje trukmės, EESRK pritaria Komisijai, kad imigrantams reikėtų sudaryti galimybes nediskriminuojant naudotis sveikatos priežiūra, socialine apsauga, teise į pensiją ir socialinį draudimą. Europos migracijos ir prieglobsčio pakte taip pat nurodoma, kad reikia užtikrinti tam tikras teises, pavyzdžiui, švietimo, darbo, saugos galimybes ir teisę gauti viešąsias bei socialines paslaugas.

5.22 Nuomonėje dėl žaliosios knygos Komitetas pasiūlė pripažinti įvairias teises⁽⁴⁾.

5.23 EESRK kelete nuomonių⁽⁵⁾ siūlė iš dalies pakeisti Direktyvą 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą, kadangi joje daug apribojimų, negerbiamos pagrindinės teisės ir ji trukdo integracijai.

5.24 Be to, iki 2009 m. kovo mėn. reikėtų sukurti EESRK pasiūlytą⁽⁶⁾ ir 2008 m. gegužės mėn. parengiamojoje konferencijoje patvirtintą **Europos integracijos forumą**. Valstybės narės turėtų forumo nariams sudaryti palankias dalyvavimo sąlygas.

(4) Teisė į socialinę apsaugą, įskaitant sveikatos priežiūrą.

— Teisė naudotis prekėmis ir paslaugomis, įskaitant būstą, tokiomis pat sąlygomis kaip ir atitinkamos valstybės piliečiai.

— Teisė į švietimą ir profesinį mokymą.

— Diplomų, pažymėjimų ir kvalifikacijos pripažinimas laikantis Bendrijos teisės aktų nuostatų.

— Nepilnamečių teisė į mokslą, įskaitant teisę gauti pašalpas ir stipendijas studijoms. Teisė vykdyti pedagoginę veiklą ir mokslinius tyrimus, kaip apibūdėta pasiūlyme priimti direktyvą.

— Teisė prirėkus gauti nemokamą teisinę pagalbą.

— Teisė naudotis nemokamomis įdarbinimo paslaugomis (viešojo paslauga).

— Teisė į priimančios bendruomenės kalbos mokymą.

— Pagarba kultūrų įvairovei.

— Teisė laisvai judėti ir gyventi valstybės narės teritorijoje.

(5) Žr. EESRK nuomones:

— nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 80, 2004 3 30),

— nuomonę dėl *Žaliosios knygos dėl ES pozicijos ekonominės migracijos valdymo klausimu*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 286, 2005 11 17),

— nuomonę dėl *Imigracijos į ES ir integracijos politikos: regioninės ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 318, 2006 12 23),

— nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3).

(6) Žr. EESRK nuomonę dėl *Platformos, skirtos aktyvesniam pilietinės visuomenės dalyvavimui ES lygiu skatinant trečiųjų šalių piliečių integracijos politiką, struktūros, organizavimo ir veikimo aspektų*. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 27, 2009 2 3).

5.25 **Solidarumas.** Koordinavimas tarp valstybių narių ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis.

5.26 Komisija siūlo stiprinti politinį solidarumą. Solidarumo ir imigracijos dalis paremta trimis principais:

4 principas. Skaidrumas, pasitikėjimas ir bendradarbiavimas

5.27 Bendra imigracijos politika turėtų būti grindžiama aukšto lygio Europos Sąjungos ir jos valstybių narių politiniu ir veiklos solidarumu, abipusiu pasitikėjimu, skaidrumu, bendra atsakomybe ir pastangomis. EESRK pritaria šiems principams ir pabrėžia, kad būtina neapsiriboti tarpvalstybine sritimi, kad ES institucijos taip pat dalyvautų įgyvendinant bendrą imigracijos politiką.

5.28 Svarbu pagerinti keitimąsi informacija, padidinti abipusį pasitikėjimą ir laikytis labiau koordinuoto požiūrio, stebėti nacionalinių priemonių poveikį už valstybės ribų ir vystyti bendras veiklos sistemas atsižvelgiant į EUROSUR veiklą.

5.29 Neseniai paskelbtoje nuomonėje⁽¹⁾ EESRK parėmė Europos Komisijos iniciatyvas, kuriomis siekiama, kad valstybės narės pagerintų su imigracija susijusią statistiką.

5 principas. Veiksmingas ir nuoseklus turimų priemonių naudojimas

5.30 Solidarumas turėtų apimti aiškų finansinį aspektą, kuriuo būtų atsižvelgiama į ypatingą tam tikrų valstybių narių išorės sienų padėtį. Todėl reikia tinkamai panaudoti Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrosios programos (2007–2013 m.) lėšas siekiant išskirstyti sąnaudas ir papildyti nacionalinius biudžeto išteklius.

5.31 EESRK pateikė nuomonę⁽²⁾, kurioje kritikuojamas požiūris, kurio laikomasi įgyvendinant migracijos srautų

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Bendrijos statistikos apie migraciją ir tarptautinę apsaugą. Pranešėjas Sciberras (OL C 185, 2006 8 8).

⁽²⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl 2008–2013 m. Europos pabėgėlių fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo, Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl 2007–2013 m. Išorinių sienų fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo, Pasiūlymo priimti Tarybos sprendimą dėl 2007–2013 m. Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo, Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą dėl 2008–2013 m. Europos grąžinimo fondo pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą steigimo. Pranešėja An Le Nouail Marlière (OL C 88, 2006 4 11).

valdymo politiką, ir pasiūlė laikytis požiūrio, kuriuo pirmiausia būtų atsižvelgiama į asmenis kaip į pagrindinių žmogaus teisių turėtojus.

5.32 Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas skubiems poreikiams, pavyzdžiui, atsiradusiems dėl masinio imigrantų antplūdžio. Be kita ko, Komitetas pažymi, kad kartais susidaro humanitarinės katastrofos grėsmė, kuriai įveikti reikalingas ES solidarumas.

5.33 EESRK džiaugiasi, kad Europos Parlamento biudžeto komitetas priėmė 2009 m. ES biudžeto pakeitimą, kuriuo skiriama finansinių išteklių solidarumo priemonei sukurti, kad ES valstybės narės galėtų pasidalyti našta. Tai apima ir išteklių skyrimą Europos pabėgėlių fondui, kitų įkurdinimo programų skatinimą bei lėšų ES FRONTEX agentūrai skyrimą, kad ji nuo sausio mėn. Pietų Europoje galėtų nuolat vykdyti daugiau patikrinimų jūroje.

6 principas. Partnerystė su trečiosiomis šalimis

5.34 EESRK parengė dvi nuomones⁽³⁾ siūlydamas vykdyti Europos politiką laikytis naujo požiūrio: imigracijos politiką vykdyti bendradarbiaujant su kilmės šalimis, kad migracija šioms šalims taptų vystymosi veiksmu. Todėl reikėtų iš naujo suformuluoti daugelį šios politikos aspektų, įskaitant aspektus, susijusius su leidimo įvažiuoti į šalį kriterijais ir migrantų judumo galimybėmis.

5.35 Todėl Komitetas remia šį principą, kadangi migracijos srautų valdymui reikalinga partnerystė ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis.

5.36 Reikia apriboti „protų nutekėjimą“, pagerinti švietimą ir mokymą ir sustiprinti vietos darbo rinkas. Reikia skatinti padorų darbą, optimaliai naudoti migrantų pervedamus pinigus ir užkirsti kelią neteisėtai imigracijai.

5.37 Kartu su suinteresuotomis valstybėmis narėmis reikėtų vystyti judumo partnerystes su trečiosiomis šalimis, suteikiančias jų piliečiams galimybes teisėtai emigruoti į Europą.

5.38 Pasitelkiant teises ir veiklos priemones reikia sudaryti apykaitinės migracijos galimybes, užtikrinančias teisėtiems imigrantams pirmenybės teisę toliau teisėtai gyventi ES.

⁽³⁾ Žr. EESRK nuomones:

- nuomonę dėl ES imigracijos ir bendradarbiavimo su kilmės šalimis politikos siekiant skatinti vystymąsi. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 44, 2008 2 16).
- nuomonę dėl Migracijos ir vystymosi galimybių ir iššūkių. Pranešėjas Sukhdev Sharma (OL C 120, 2008 5 16).

5.39 Į asociacijos susitarimus reikėtų įtraukti aspektus, susijusius su socialine apsauga, be kitų dalykų, apimančius ir įgytų socialinių teisių perkėlimą, visų pirma teisių į pensiją perdavimą kilmės šaliai.

5.40 **Saugumas.** Veiksminga kova su neteisėta imigracija

5.41 Ankstesnėse nuomonėse ⁽¹⁾ EESRK išpėjo, kad reikėtų paaiškinti neteisėtos imigracijos sąvoką, kai ji taikoma emigruojantiems asmenims. Nors atvykimas į šalį be reikalingų dokumentų ir leidimo yra neteisėtas, atvykstantys žmonės nėra nusikaltėliai. Neteisėtai atvykę imigrantai nėra nusikaltėliai, nors jų padėtis nėra teisėta. Tikrieji nusikaltėliai yra tie, kurie neteisėtai atveža žmones ir tie, kurie išnaudoja neteisėtus imigrantus.

5.42 **Saugumo** dalyje pateikti keturi principai:

7 principas. Europos ir jos partnerių interesus atitinkanti vizų politika

5.43 EESRK norėtų žinoti, ar Komisija turi pakankamai duomenų įvertinti vizų politikos poveikį mažinant neteisėtą imigraciją. Trumpalaikės vizos reikalavimas kai kurių trečiųjų šalių piliečiams gali sumažinti neteisėtų imigrantų iš tų šalių skaičių, bet gali ir padidinti žmonių, nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis tinklų ir jų tarpininkų, skaičių. Be to, dėl griežtų asmenų judumo apribojimų vizų politika gali būti diskriminuojanti, todėl konsulinės įstaigos privalo atidžiai spręsti šį klausimą, veikti greitai ir skaidriai bei užkirsti kelią korupcijai.

5.44 Komitetas pritaria vienodų Europos Šengeno vizų taikymui ir bendrų konsulinė centrų, atstovaujančių kelioms valstybėms narėms, steigimui.

8 principas. Integruotas sienų valdymas

5.45 Siekdama išsaugoti Šengeno erdvės be kontrolės prie vidaus sienų vientisumą, Komisija siūlo stiprinti ir vystyti ES išorės sienų kontrolės strategijų integruotą valdymą.

5.46 Reikėtų stiprinti FRONTEX veiklos aspektą; be to, naudojant naujas technologijas ir Komisijos 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų programos potencialą, būtina vystyti integruotą pasienio kontrolės sistemą. Svarbiausia, kad FRONTEX

toliau plėtotų ir stiprintų savo kaip koordinatoriaus ir padėjėjo vaidmenį bendrų operacijų metu ir savo gebėjimą greitai reaguoti į valstybių narių poreikius prie išorės sienų. Tačiau ateityje vadovavimas FRONTEX operacijoms ir jų kontrolė priklausys ES kompetencijai ir bus atsižvelgiama į pasekmes nacionalinei ir tarptautinei teisei.

5.47 Reikia stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir remti jų migracijos valdymo bei kontrolės pajėgumus.

5.48 Komitetas pabrėžia, kad svarbu išsaugoti Šengeno erdvę be kontrolės prie vidaus sienų ir stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą bei jų solidarumą ES išorės sienų valdymo srityje.

5.49 EESRK taip pat pritaria „vienos stotelės“ principui, taikomam prie sausumos sienų, kur kiekvieną keliaujantį asmenį vieną kartą patikrina viena valdžios institucija.

5.50 Masinis ir nuolatinis imigrantų antplūdis į konkretų ES regioną – tai visų pirma **humanitarinė problema**, kurią nacionalinės valdžios institucijos turi spręsti bendradarbiaudamos ir stiprindamos solidarumą su ES. Kai kurie Europos regionai, pavyzdžiui, Pietų salos (Malta, Lampedūza, Kanarų salos ir kt.), susiduria su ypatingomis problemomis, kadangi jie yra tarpiniai neteisėtos imigracijos centrai, kartais pritraukiantys daugiau imigrantų nei gali priimti. Todėl Europos Sąjungai būtina turėti solidarumo sistemą, tai susiję su būtinybe dalytis veiklos našta, kad valstybės narės, kurios nuolat susiduria su nelegalių imigrantų masinio atvykimo problema, galėtų gauti paramą sutelkus Europos ir nacionalinius išteklius.

5.51 EESRK norėtų, kad sienų kontrolė būtų veiksminga ir gerbtų teisę į prieglobstį, kadangi daugelis asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, prie ES išorės sienų atsiduria neteisėtai. Komitetas pateiks dar vieną nuomonę dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos ⁽²⁾.

5.52 EESRK pritarė ⁽³⁾ FRONTEX ir būsimos Europos pasienio apsaugos sukūrimui bei Europos pasienio apsaugos mokyklos įsteigimui, kadangi sienų kontrolė turi būti patikėta pareigūnams, kurie būtų specialiai parengti darbui su žmonėmis ir turėtų pakankamai techninių žinių.

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl bendros neteisėtos imigracijos politikos. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 149, 2002 6 21).

⁽²⁾ Žr. 2009 m. vasario 25 d. EESRK nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl prieglobsčio politikos plano. Komplexinis požiūris į apsaugą Europos Sąjungoje. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños, bendrapranešėję Ana Bontea (Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos reglamentą, įsteigiantį Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 108, 2004 4 30).

5.53 Tokios agentūros užduotis turi būti įtrauktos gelbėjimo tarnybų, ypač gelbėjimo jūroje, koordinavimas, kad būtų išvengta naudojimosi rizikingomis imigracijos sistemomis ir būtų galima padėti žmonėms, atsidūrusiems pavojuje dėl tokių sistemų naudojimo.

9 principas. Kovos su neteisėta imigracija stiprinimas ir visiškas prekybos žmonėmis netoleravimas

5.54 Komisija siūlo kovoti su nedeklaruotu darbu ir neteisėtu įdarbinimu naudojant ir praktiškai taikant prevencines priemones, taikant teisės aktus ir skiriant baudas. Reikia stiprinti prekybos žmonėmis aukų apsaugą bei joms teikiamą paramą ir gerinti bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis.

5.55 Komitetas mano, kad kovoti su neteisėta imigracija turi ne tik pasienio apsaugos tarnyba, bet ir Europos darbo rinkos, kai kuriuose sektoriuose ir kai kuriose šalyse neteisėtiems imigrantams siūlančios nedeklaruotą darbą. EESRK neseniai pateikė nuomonę⁽¹⁾, kurioje pritarė pasiūlymui priimti Komisijos direktyvą dėl sankcijų darbdaviams, įdarbinantiems neteisėtus imigrantus, pabrėždamas socialinių partnerių ir imigrantų darbo sąlygų reikšmę.

5.56 Neteisėta imigracija taip pat sumažės, kai ES ir valstybių narių teisės aktai dėl naujų emigrantų priėmimo taps atviresni ir lankstesni, kaip Komitetas jau siūlė kelete nuomonių.

5.57 Komitetas pritaria Komisijai, kuri nori užtikrinti, kad ES neteisėtai gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai galėtų naudotis būtiniausiomis paslaugomis, kad nebūtų pažeistos pagrindinės žmogaus teisės, pavyzdžiui, į švietimą (ypač vaikų) ir pirmąją sveikatos priežiūrą.

5.58 EESRK mano, kad šimtai tūkstančių neteisėtų imigrantų Europos Sąjungoje yra išbandymas ES ir jos valstybėms narėms. Privalomas grąžinimas negali būti vienintelė išeitis, kadangi visada turi būti apsaugotas žmogaus orumas ir užtikrintas humaniškas elgesys, ir finansiškai jis nėra lengvai įgyvendinamas. Todėl kitose nuomonėse⁽²⁾ Komitetas siūlė Komisijai remiantis politikos koordinavimu paraginti valstybes nares parengti įteisinimo priemones siekiant išvengti grėsmės, kad neteisėta imigracija būtų laikoma „užpakalinėmis durimis“ teisėtai imigracijai. Įteisinant susijusių asmenų padėtį turi būti atsižvelgiama, kiek jie įsitvirtinę socialiniu ir užimtumo požiūriu. Komiteto nuomone, valdžios institucijų ir socialinių

partnerių bendradarbiavimas padėtų daugeliui šiandien neteisėtai dirbančių žmonių sureguliuoti savo administracinę padėtį, jeigu jų darbas būtų įteisintas.

5.59 Neveiksminga išorės sienų apsauga dažnai naudojasi nusikaltėlių tinklais, kurie užsiima prekyba žmonėmis ir nedvejodami sukelia grėsmę žmonių gyvybėms, kad padidintų savo neteisėtas pajamas. Kitoje nuomonėje⁽³⁾ EESRK pažymėjo, kad valdžios institucijos tiek pat dėmesio, kiek jo skiria kovai su prekyba žmonėmis ir juos išnaudojančiais nusikaltėlių tinklais, turėtų skirti apsaugoti prekybos žmonėmis aukas (ypač labiausiai pažeidžiamus, pavyzdžiui, vaikus ir seksualinį išnaudojimą patyrusius asmenis).

5.60 Komitetas labai susirūpinęs biometrinių duomenų sistemų naudojimu, kadangi jos gali būti naudojamos diskriminuojamai ir pažeisti asmenų teisę į privatumą.

10 principas. Veiksmingos ir tvarios grąžinimo politikos kryptys

5.61 Komisija mano, kad grąžinimo politika yra neatsiejama ES kovos su neteisėta imigracija politikos dalis ir kad reikėtų vengti didelio masto sistemingo neteisėtai šalyje esančių asmenų įteisinimo ir palikti galimybę įteisinti pavienius asmenis remiantis sąžiningais ir skaidriais kriterijais.

5.62 Komisija siūlo grąžinimo politikai suteikti europinį aspektą ir užtikrinti abipusį sprendimų grąžinti pripažinimą. Savo nuomonėje⁽⁴⁾ EESRK pažymėjo, kad, nepriėmus bendrų imigracijos ir prieglobsčio teisės aktų, abipusis sprendimų grąžinti pripažinimas bus labai sudėtingas užtikrinant teisinės valstybės pripažįstamas pagrindines teises.

5.63 Šioje nuomonėje Komitetas teigė, kad sėkmingesnė savanoriško grąžinimo politika su tinkamomis paskatomis, kuri valdoma bendradarbiaujant su Tarptautine migracijos organizacija ir šioje srityje veikiančiomis NVO.

5.64 Rengiant direktyvą dėl grąžinimo, su EESRK konsultuojamasi nebuvo, tačiau jis pritaria žmogaus teisių organizacijoms, teigiančioms, kad kai kurios šios direktyvos nuostatos (dėl laikymo įkalinimo įstaigose trukmės, teisinės apsaugos trūkumo, netinkamo elgesio su nepilnamečiais ir kt.) **neatitinka pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų.**

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trum-palaikio leidimo gyventi, išduodamo nelegalios imigracijos ar prekybos žmonėmis veiksnių aukoms, bendradarbiaujančioms su kompetentingomis institucijomis. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 221, 2002 9 17).

⁽⁴⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos sprendimą, nustatantį kriterijus ir praktinius būdus kompensuoti finansinį disbalansą dėl Tarybos direktyvos 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo taikymo. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 220, 2003 9 16).

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą, kuria numatomos sankcijos nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams. Pranešėja Metka Roksančić, bendrapranešėjis Pedro Almeida Freire (OL C 204, 2008 8 9).

⁽²⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Bendrijos politikos neteisėtai gyvenančių asmenų grąžinimo srityje. Pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños (OL C 61, 2003 3 14).

5.65 Reikia užtikrinti, kad kilmės šalys vėl priimtų savo piliečius, nes jas tai daryti įpareigoja tarptautinės konvencijos, be to, būtina įvertinti esamus readmisijos susitarimus siekiant pagerinti jų taikymą ir palengvinti derybas dėl būsimų susitarimų.

Briuselis, 2009 m. vasario 25 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Mario SEPI
